

2020-2021

Ф О Н Д А Ц И Я

ТРЪСТ ЗА СОЦИАЛНА АЛТЕРНАТИВА

5

ПРОГРАМНИ ОБЛАСТИ

168

АКТИВНИ ПРОЕКТИ

41

ГРАНТОПОЛУЧАТЕЛИ

97 782

УЧАСТНИЦИ

3,666,000 лева

БЮДЖЕТ

17

ДОНОРА

Рая и нейният път да стане учител

“ Намирах се в болницата в Германия, когато директорката на детска градина „Първи юни“ в село Бутан Нина Маринова ми се обади. Работех там като помощник-възпитател. ”

Това телефонно обаждане преобръща живота на Рая Симеонова. В този момент съдбата ѝ поднася едно от най-тежките изпитания – от двегодишна възраст нейният син Малин, сега на 14 г., се бори с онкологично заболяване. И понеже лекарите в България вече не могат да помогнат, Рая стига до Германия, където прекарват близо година заради лечение.

И точно в този момент, докато е на почти 2000 км. от родината си, Рая разбира, че фондация „Тръст за социална алтернатива“ предлага проект, чрез който тя може да сбъдне мечтата си и да стане педагог.

Така Рая започва дългия си път. С помощта на проект „Млади ромски педагози“ тя успява успешно да се подготви за изпитите за университет. По това време Рая паралелно работи на две места, но се справя и съвсем скоро е приета във Врачанския филиал

на Великотърновския университет.

„Щастлива съм да бъде добър пример за децата в градината и техните родители, а моментите, в които някои от малките тича към мен с думите „Госпожо, много те обичам, ти си любимата ми госпожа“, не бих заменила с нищо“, казва Рая.

80 на сто от възпитаниците в детска градина „Първи юни“ в Бутан са от ромски произход. В селото нивото на интеграция е високо, много от ромите завършват висше образование. Но по думите на Рая съществува и тази част от етноса, която все още не оценява нуждата от грамотност. Затова според Рая едно от ключовите преимущества на ромските преподаватели е, че са двуезични и могат да помагат на тези деца, което допълнително аргументира ролята и

смисълът от подобен проект.

През 2020 г. животът поднася поредното изпитание пред Рая. „Синът ми се разболя отново, бях толкова сломена, че исках да захвърля всичко, но съпругът ми настоя да продължа, беше неотклонно до мен и пое грижите за сина ни. Битката за здравето на Малин продължава и днес, но аз вече знам, как да се боря“, споделя жената.

44 души са включени в подкрепата, подготовката и обучението за университет по линия на проект „Млади ромски педагози“ от 2018 г. досега. Освен да учат, участниците и работят в детските градини – партньори на проекта.

Да запалиш вдъхновението

“ Все още съм в етап на търсене на точното място за мен в правото. ”

Роден в малкото градче Хаджидимово до Гоце Делчев, Здравко Здравков още от малък обича да чете много и да подхранва любопитството си за света. И някъде в любовта към литературата се ражда и страстта към правото.

„Все още съм в етап на търсене на точното място за мен в правото – специално попрището, на което да се чувствам вдъхновен“, разказва младият мъж. Той е част от първия в България Правен инкубатор, създаден още в края на 2019 г. със съдействието на фондация „Тръст за социална алтернатива“.

„За мен това беше отличната възможност да бъда полезен. Проектът ме сблъска с казусите на реални хора – истории, които дори реализирани адвокати често желаят да имат за клиенти“, споделя Здравко.

11 участници вече завършиха първия етап от Правния инкубатор. Сред

тях има както студенти по “Право”, така и младежи с изострено чувство за справедливост и желание на доброволен принцип да помагат. Идеята на инициативата е да осигурява безплатна правна услуга и консултации на хора от уязвими общности, с ниски доходи, които не разполагат с достъп до правна помощ. По време на обучението си в инкубатора младежите разчитат на менторската подкрепа от доказани адвокати.

Предстои и втория етап на Правния инкубатор, в който ще бъдат включени 30 души до лятото на 2023 г.

За Правния инкубатор Здравко научава съвсем случайно от негов приятел лекар, който също е пример

за много роми в общността. „До ден-дневен съм му изключително благодарен, че ме насърчи да кандидатствам. За всичко, което ми се случи през тези две години и контактите, и възможностите – да специализирам професионално в сферата на дискриминацията и расизма“, споделя Здравко. За 2 години той е успял да работи върху 54 случая. „Помогнах например с издаването на нотариални актове за собственост на лица, които живеят от над 20 години в жилища, построени върху места, за които никой – дори наследниците не претендират и не откликва на молбите тези места да бъдат закупени от живущите там, за да легитимират собствеността си“.

В момента Здравко е стажант в New Balkans Law Office и продължава, воден от желанието да придобие адвокатска правоспособност.

Бай Васил и бащината къща

“Бащината къща не продавай,
дори да си на хляб, сол и лук.”

Думите са на Васил Огнянов (68 г.) от кв. „Каваклия“ в Дупница. Цял живот бил заварчик в едно от най-големите предприятия, а спестяванията му се стопили в средата на 90-те години и единственото ценно, което му останало е наследствената къща.

Къщата построил баща му, когато се преселил в Дупница през 1956 г. Целият си живот Васил прекарал в квартала.

„Когато се заселихме в „Каваклия“ нямаше ни вода, ни ток, ни канал. Положението и сега е същото. Купихме имот тук с хвърчащо листче. Така ни ги продаваха, възползвайки се от неграмотността ни. А ние искахме да живеем тук, защото беше близо до цигарения монопол, а за хора от нашата черга имаше работа само там. Така кварталът се разрасна“, разказва бай Васил.

След години той вложил всичко, за да има дом за него и децата му. Липсвали

обаче документите, което винаги пораждало страха дали утре някой няма да реши да бутне къщата му?

Благодарение на направените инвестиции от ТСА и приетия нов подробен устройствен план за квартала, са обособени нови поземлени имоти под всяка сграда, които ще послужат за придобиването

на собственост. Освен това бяха отделени и имоти, в които могат да бъдат развивани допълнителни социални услуги.

Ако няма градоустройство, няма и достъп до елементарните условия за живот. Така се преодолява и невъзможността на общината да насочва средства от собствения

си бюджет за квартала. В резултат на кооперативното партньорство между Общинската администрация и ТСА, се постигна проектна възможност, чрез която общината да може да кандидатства и за осигуряването на средства за изграждане на нови социални обекти.

„Животът ме е научил да вярвам, че всичко ще се нареди, когато всички задружно впрегнем усилия. Това, което фондацията направи за нашия квартал, 65 години никой не посмя и сега на финалната права съм сигурен, че надежда за решаването на проблемите в ромските квартали има“, заключава Васил.

Лазар и чудото на хляба

Да месиш хляб е Божие чудо. В началото имаш пред себе си само брашно, вода и сол. А после от ръцете ти се раждат чудеса. Лазар меси тестото, а очите му светят.

Цял живот мечтае да се занимава с хляб. Завършил Софийска гимназия по хлебни и сладкарски технологии, където намерил своята страст. Сега Лазар Кирилов е дипломиран инженер-технолог със специалност „Технология на захарта, хлебните и сладкарски изделия“.

Като всеки млад човек, докато учил, се загубил по пътищата на живота.

„През 2014 година бях един младеж, който не знае какво иска от живота. Тогава един приятел ми разказа за възможностите, които предлага „Арете“. На шега кандидатствах за младежкия лагер „Заедно Напред“. Оказа се най-страхотното приключение в моя живот.“

„Арете“ застанали зад гърба му, когато решил да учи висше образование. Снежина Славева, ръководител на образователната програма на фондацията, го завела в Университета по

хранителни технологии в Пловдив. Така се запалил да кандидатства и да учи още повече.

Програма „Информационен и образователен център“ на Младежка фондация „Арете“ цели да подкрепи младежите, които искат да продължат своето образование в университети. Чрез информационни срещи и обиколки на университети в страната, както и менторска подкрепа, на младежите се помага да изберат правилната специалност.

Всяка година над 120 гимназисти се запознават с възможностите за придобиване на висше образование. Около 25 преподаватели работят с 50 студенти всяка година.

„Арете“ е сред редицата партньори на „Тръст за социална алтернатива“, чрез които се осъществява една

от мисиите на фондацията повече деца да завършват и да продължават своето личностно и професионално развитие. За целта ТСА финансира организирането на младежки лагери, като за последните 10 години в тях са участвали около 600 ученици до 12 клас. Повече от една трета от тях продължават образованието си в университет. Сред тях е и Лазар, който е приет първо желание в университет. Вече завършва бакалавърска степен и иска да продължи в магистърска.

„През тези години до мен беше един страхотен човек, истински професионалист. Моят личен и академичен ментор, заместник-деканът на Стопанския факултет - доц. д-р Иван Обрешков. Когато и да му звънна, винаги ме посреща с много загриженост, готов да помогне с каквото може. И цитира Чърчил: „Успехът не е краен! Провалът не е фатален! Смелостта да продължим напред е от значение“

Румяна, която мечтае да лекува

Румяна е от Бяла Слатина, на 36 години и майка на три деца. До преди една година в живота ѝ се случват обичайните неща – завършва училище, скоро след това се омъжва и се посвещава на семейството си.

Но Румяна мечтае да лекува. Да дарява живот като акушерка или медицинска сестра. Окуражена от здравния медиатор в общността и подкрепена от съпруга си, Румяна решава и става една от шестнайсетте първокурснички, които фондация „Тръст за социална алтернатива“ включи в проекта си „Стипендиантска програма за ромски жени, изучаващи специалности акушерка или медицинска сестра“.

Това е единствения стипендиантски проект, насочен към жени, които са завършили средно образование, създали са семейство и искат да продължат своето развитие. Проектът започна с кампания за

набиране на кандидати, организирана от Студентско общество за развитие на междуетническия диалог (СОМРД). Още през първите седмици десетки момичета проявяват интерес.

„Искам децата ми да видят, че въпреки възрастта си, съм започнала да уча. Да си кажат, че мама нищо не разбираше от компютри, но сега мама успява сама да се справи с онлайн обучението“, казва Румяна.

Като друга причина, участничките посочват и желанието да подобрят качеството на здравните в ромската общност. „Много пъти, когато съм водила децата си в местната болница съм ставала свидетел как не се обръща внимание на хората, особено от нашия произход“, разказва Румяна.

След няколкомесечни и интензивни кандидатстудентски курсове, 18 от 20-те избрани участнички успешно се явиха на приемните изпити. В момента получават финансова подкрепа, която покрива семестриалните им такси, учебници, транспорт и лични разходи. Освен финансова, студентките получават и менторска подкрепа от вече завършили и практикуващи специалисти.

„Сега аз давам пример и казвам на момичетата от общността за курса и им помагам как да кандидатстват“, разказва Румяна. През 2022 г. ТСА ще подкрепи още 15 жени с участие в кандидатстудентски курсове и стипендии.

Ангел, който мечтае за звездите

“ Научихме се заедно как да разгърнем лидерските си качества и след това да ги прилагаме на практика по време на дадените ни задачи! ”

Ангел работи с ръцете си, но мечтае за звездите. 17-годишният ученик от Техническа професионална гимназия „Никола Йонков Вапцаров“ в Радомир чете научнопопулярни книги във всяка свободна минута. Сега погледът му е в „Извънземни мисли за земното“ на автора Елит Николов.

Ангел Ангелов е обикновено момче, като всички свои връстници. В свободното си време играе тенис на маса. За разлика от тях обаче Ачо е доброволец, част от мрежата на Младежка фондация „Арете“, която е сред партньорите на фондация „Тръст за социална алтернатива“. Вече е планирал, заедно със своите приятели, първите си доброволчески инициативи, с които да помогнат на хората в родния им квартал.

О п р е д е л я доброволчеството като дълъг път към хората, но и към най-съкровеното

в себе си – желанието да помогнеш да другия.

Пътят на Ангел тръгва през лятото на 2021 г. Тогава той участва в националния лагер за развитие на лидерски умения „Заедно напред“, ключова дейност финансирана от ТСА и реализирана от „Арете“. Идеята на лагерите е младежите да придобият нови знания, културни натрупвания и увереност, така че да бъдат открити и нови обещаващи ромски примери и ролеви модели, които да допринасят за развитието на своите общности. Всяка година 50-60 ученици от гимназиален курс вземат участие, като поне една трета от тях продължават в университет.

И тъкмо затова лагерът вдъхва увереност на Ангел.

„Целият лагер беше като инкубатор за идеи и мотивация!“

Бяхме се събрали хора от различни краища и всеки носеше нещо различно със себе си, което в даден момент помагаше и на останалите. Научихме се заедно как да разгърнем лидерските си качества и след това да ги прилагаме на практика по време на дадените ни задачи!“

След лагера, Ангел веднага намира свои съмишленици и основава своя собствена доброволческа група. Младежът е и част от програмата „Връстници помагат на връстници“ отново към „Арете“, където заедно със своя ментор ще се подготвят за предстоящите му изпити. Споменавайки изпити, мечтата на Ангел е да следва кинезитерапия. Избрал е тази специалност, защото иска да помага на хората да излекуват не само своето тяло, но и своята душа.

Никола се бори за дом и ред за децата си

“Искам децата ми да се образуват и да живеят в дом, който им дава сигурност и спокойствие.”

Да изучи децата, да построи дом, да растат в нормална среда. Това е мечтата на Никола Фурнаджиев. Майстор-строител и член на общностен съвет в кв. „Луковица“ в Пещера.

Трудно завършил средно образование. Парите у дома не достигали. Но родителите винаги го подкрепяли във всичко, което искал да прави. Станал майстор по вътрешно облицоване, гипсокартон, боя и мазилки. Оженил се и му се родили четири дъщери. Горд е, че най-голямата – Ани, е преминала курс на обучение по английски език, проект „Код успех“ на ТСА.

Най-голямата мечта на Никола е да живее законно.

Затова преди 15 години закупил земята под къщата си. Заради законови неразбории и спорове между наследниците на терена обаче, все още имотът не може да бъде прехвърлен.

Затова Никола решил да купи парцелот урегулирани поземлени имоти за жилищни нужди, по проект на ТСА „Градоустройство - печелим всички“.

Усилията на „Тръст за социална алтернатива“ в тази посока започват още през 2014 г. в 4 квартала в градовете Пещера, Дупница и Кюстендил. Различните предизвикателства по регулацията на кварталите и включването им в общия градоустроителен план изискват различни подходи, но след постигнатия успех в кв. „Луковица“ в Пещера и с натрупания дългогодишен опит, амбицията на фондацията в момента е близо 2000 семейства да живеят в сигурни и законни домове.

Фондацията провежда и активна кампания за разпространение на изпробвания вече модел в още 30 градове в страната.

Следвайки тази мисия и цел в новия квартал на Пещера ще се осъществи ново, законно строителство, според законовата уредба. Хората ще станат собственици на земя и законни жилища, ще плащат нормално своите данъци и разбира се, ще имат адресна регистрация. По този начин те ще дадат своя принос към местната хазна, като си плащат данъците, местните такси и комунални услуги. Освен това ще получат лична карта, могат да започнат работа, да получават здравни услуги.

Накратко - ще живеят като нормални български граждани.

„Искам децата ми да се образуват и да живеят в дом, който им дава сигурност и спокойствие“, казва Никола. И стяга инструментите си, за да построи новия си дом.

Калимбата на малката Патрисия

Знаете ли какво е калимба? Това е музикален инструмент от Зимбабве, на който могат да свирят единици. Прилича на пиано, но вместо клавиши, има метални пластини.

Под пръстите на Патрисия, инструментът оживява и слушателят се пренася от Лом, чак в далечна Африка. Калимбата е само един от талантите на Патрисия Ачкова. Освен него, тя свири на пиано, китара и постоянно се опитва да усвоява самостоятелно и други музикални инструменти.

Мечтае да издаде стихосбирка, защото пише и стихове.

Пати, както я наричат приятелите, е един от 15-те стипендианти, които фондация „Тръст за социална алтернатива“ подпомага да завършват 12-ти клас. Фондацията подпомага общо 564 ученици за учебната 2020/2021 г. в гимназиална степен на обучение по проект „Равен шанс: достъп до средно образование“, финансиран от фондация „Тръст за социална алтернатива“. Вече 11 години се предоставя равен достъп до училище

на мотивирани ученици в гимназиална степен, които са от социално неравностойни семейства, чрез покриване на разходи

Благодарение на отпуснатите около 4000 стипендии до момента, над 89% от участниците завършват гимназия с диплома, а 53% продължават в университет според проучване на „Алфа Рисърч“ от 2018 г.

за транспорт и учебници.

Патрисия е част от доброволческата мрежа на „Арете“. „Доброволството е начин да покажеш, че те е грижа, че нещо може да се промени към по-добро и най-вече да вдъхнеш надежда там, където тази мъничка светлина е изгаснала. Да дадеш пример, който вдъхновява младежите да вършат добро и да помагат“, казва ученичката.

Най-голямата утеха и вълнение за нея е писането. Това е мечтата ѝ, която чака своя изгрев. За Патрисия това е нейната бъдеща стихосбирка.

Отскоро мисли да се занимава и с журналистика.

„Смятам, че е важно медиите да представят и положителната страна на живота и да не акцентират само върху негативната страна на битието. Сигурна съм, че около нас е пълно с вдъхновяващи примери и вдъхновяващи хора, просто трябва да им се даде поле за изява, казва младата жена.

Нейното послание към ромските младежи е да не се срамуват от своята същност, а да се борят за своето усъвършенстване. Да оставят отпечатък след себе си в сърцата на хората и да се стремят да бъдат пример, който прави крачки към по-добрата версия на света!

**AMERICA FOR
BULGARIA
FOUNDATION**

Фондация „Америка за България“ осигурява подкрепа за ТСА. Изявленията и мненията тук са единствено и само на ТСА и не отразяват непременно вижданията на фондация „Америка за България“ или нейните партньори.

**ТРЪСТ
ЗА СОЦИАЛНА
АЛТЕРНАТИВА**

София, бул. „Патриарх Евтимий“ 64, ет.1

info@tsa-bulgaria.org

www.socialachievement.org